

Kanadská

7/08

27. marca

mozaika

Každé dva týždne bezplatne na Vašom stole e-mailom alebo poštou.

Kanada podporuje demokraciu v Tibete, Barme a Kosove

Kanadská vláda vyjadrila znepokojenie nad nedávnymi udalosťami v Tibete a svoj postoj dala najavo prostredníctvom Veľvyslanectva Kanady v Pekingu aj čínskej vláde. „Najkonštruktívnejším riešením sa v tejto chvíli zdá byť otvorený dialóg. Čínska vláda by mala s dalajlámom alebo jeho zástupcami komunikovať priamo. Takáto diskusia by potom možno zabránila ďalšiemu násiliu v tejto napätej situácii,“ povedal v súvislosti s Tibetom kanadský minister zahraničných vecí Maxime Bernier. Tibetský duchovný vodca dalajláma obdržal v septembri 2006 čestné občianstvo Kanady (pozri Mozaika 20/2006) a v roku 2009 by malo byť dokončené Dalajlámovo stredisko mieru a vzdelávania vo Vancouveri. Kanadská vláda sa snaží podporiť aj snahy o obnovenie demokracie a politického dialógu v Barme. Kanada odsúdila zatknutie barmských demokratických aktivistov a uvalila prísne sankcie na vojenskú juntú vládnuću v Barme. V minulom roku tiež udelila čestné občianstvo Kanady Aun Schan Su Ťij, barmskej nositeľke Nobelovej ceny za mier z roku 1991 a vodkyňi barmskej Národnej ligy za demokraciu. 27. marca hostí Kanada medzinárodnú konferenciu o Barme, ktorej sa zúčastní aj Ibrahim Gambari, zvláštny vyslanec OSN pre Barmu. Účastníci konferencie taktiež obdržia text osobného pozdravu Václava Havla vodkyňi barmskej opozície Aun Schan Su Ťij. Bývalý český prezident v ňom vyjadruje pevné presvedčenie, že sa pomery v Barme skôr alebo neskôr zmenia podobne, ako sa zmenili v roku 1989 v Československu. Poslednou z radu významných medzinárodných udalostí nedávneho obdobia je situácia v Kosove. Kanadská vláda uznala 18. marca nezávislosť Kosova a minister Maxime Bernier považuje „udalosť, ktoré viedli k nezávislosti Kosova za tak ojedinelé, že si nemyslí, že tento samostatný štát bude precedensom.“ www.international.gc.ca

Plán zníženia produkcie látok znečisťujúcich ovzdušie

Vláda nadväzuje na plán zníženia emisií skleníkových plynov a znečistenia ovzdušia, ktorý predložil minister životného prostredia John Baird v apríli minulého roka (pozri Mozaika 10/07), a prichádza s novými opatreniami. Okrem burzy na obchodovanie s emisiami a reguláciu emisií v doprave vláda teraz pripravila ďalšie opatrenia, ktoré sa týkajú ropných pieskov a elektriny. Vláda chce od roku 2012 používať ropné piesky na zachytenie a úschovu CO₂ a od toho istého roku zakázať výstavbu nových uhľových elektrární. „Tieto opatrenia sa vzťahujú na celý priemysel, od ropného a chemického až po huty a papierne,“ spomenul minister John Baird. Detailný plán, ktorý by mal začať platiť 1. januára 2010, konkretizuje limity pre každý priemyselný sektor zvlášť. Dlhodobý plán kanadskej vlády počíta so znížením emisií skleníkových plynov o 60 až 70 % do roku 2050. www.ecoaction.gc.ca

Severná stratégia vlády

Kanadský premiér Stephen Harper otváral 9. marca v meste Yellowknife 20. ročník Zimných arktických hier a na návšteve Severozápadných teritórií zdôraznil, že kanadský sever je politickou a ekonomickou prioritou vlády. Tá sa chce zamerať na posilnenie kanadskej suverenity a ochranu životného prostredia v tejto oblasti, ekonomický a sociálny rozvoj a väčšiu autonómiu pre miestnych obyvateľov. V rámci Severnej stratégie a rozpočtu na rok 2008 chce vláda okrem iného zaistiť nový polárny ľadoborec, zmapovať morské dno Severného ľadového oceánu a vybudovať obchodný prístav v Pangnirtungu. Týždenné Zimné arktické hry sa konajú už od roku 1970 a zúčastňujú sa ich krajiny, ktoré zasahujú do oblasti za Severným polárnym kruhom, teda okrem Kanady

aj USA, Rusko, Fínsko, Švédsko, Nórsko, Dánsko a Grónsko. V tomto roku súťažilo viac ako 1 800 športovcov v 18 disciplínach.

www.pm.gc.ca www.awg.ca

Ekologické odevy Naturally Advanced Technologies

Pred 13 rokmi založil Jason Finnis spoločnosť Naturally Advanced Technologies (NAT), ktorá teraz spolupracuje s kanadskou Národnou radou pre výskum a môže sa pochváliť novátorskou a predovšetkým ekologickou technológiou výroby odevov. Podľa Svetového fondu na ochranu prírody sa na výrobu jedného kilogramu bavlny spotrebuje až 29 000 litrov vody. NAT chce vyrábať vlákna z konope pomocou enzýmov, teda procesom, pri ktorom sa spotrebuje oveľa menej vody. Navyše je možné konope pestovať bez chemických prísad a získaný materiál je porovnateľný s bavlnou. Firma si technológiu Crailar nechala patentovať a je pripravená vstúpiť na 150-miliardový trh s odevmi. www.nrc-cnrc.gc.ca

Cena Charlesa Taylora a Johna Hirscha

Cenu Charlesa Taylora za nebeletristickú tvorbu získal novinár a reportér Richard Gwyn za knihu o prvom kanadskom premiérovi Johnovi A. Macdonaldovi. Kniha nazvaná John A.: The Man Who Made Us: The Life and Times of John A. MacDonald, je prvým biografickým dielom o predsedovi vlády a týka sa rokov 1815 – 1867. Kniha ponúka nový pohľad na život jedného z najvýznamnejších otcov konfederácie. „Myslím si, že založenie konfederácie ani nebolo jeho najdôležitejším rozhodnutím. Najdôležitejšie rozhodnutie bolo zostať s Američanom. O tom hovoril [John A. Macdonald] neustále, to bolo to, čo sa v tej dobe riešilo,“ hovorí o premiérovi spisovateľ Richard Gwyn. Cena Charlesa Taylora s hodnotou 25 000 kanadských dolárov je nazvaná podľa uznávaného kanadského filozofa. Ďalšia, tento raz divadelná cena Johna Hirscha, sa udeľuje jednému frankofónnemu a jednému anglofónnemu riaditeľovi divadla. V tomto roku ju získala herečka a dramatička Nina Lee Aquino z Toronta, ktorá je zároveň umeleckou riaditeľkou ázijsko-kanadskej divadelnej spoločnosti fu-GEN a producentkou festivalu Factory Theatre's CrossCurrents. Frédéric Dubois je z mesta Québec a stojí za niekoľkými úspešnými produkciami divadiel Trident, Théâtre de la Bordée a Théâtre des Fonds de Tiroirs. www.thecharlestaylorprize.ca www.canadacouncil.ca/prizes/john_hirsch

Akademické štipendiá

- Katedra pre výskum literárnej publikácie v Québecu (GRÉLQ) ponúka štipendium na výskum knižnej a publikačnej histórie vo výške 8 000 kanadských dolárov na magisterské štúdium v rozsahu maximálne troch semestrov a 18 000 na doktorandské štúdium na obdobie maximálne 6 semestrov. Prihlášky posielajte najneskôr do 1. júla. www.usherbrooke.ca/grelq/bourses
- Dve postdoktorandské štipendiá vo výške 20 000 dolárov ponúka Université du Québec v Monréale na výskum v oblasti politických vied, politickej filozofie a práva. Prihlášky posielajte na adresu dechamplain.olivier@uqam.ca do 30. apríla. http://www.er.uqam.ca/nobel/creceqc/article.php3?id_article=497

KVÍZ O KANADE

V ktorej provincii sa nachádza 19 z 20 najvyšších kanadských hôr? (Odpoveď a novú otázku nájdete v ďalšom vydaní Mozaiky.)
Odpoveď z minulého čísla: Za kanadského Hemingwaya je niekedy považovaný priateľ Hemingwaya, spisovateľ Morley Callaghan.
Prvá knižka tohto spisovateľa Strange Fugitive vyšla v roku 1928.